

1984 groei menselijke 3-kennis opvoeding

66 jaargang nr.3 maart 1984

maandblad voor
individuele psychologie

uitgave van: stip & nwip
postbus 16
NL.6930 AA westervoort

port betaald
port payé
ARNHEM

Strobosch-v.Duijne B.J.M.
Raphaëlstraat 18'
1077 PT AMSTERDAM WS

AKTIVITEITEN

7/8 april WEEKEIND voor BEGELIDSTERS van

OUDESPREKSGROEPEN

"HEE SCHUIJPE EN DE RIEMEN"

(Bij het sekretariaat is een spoed

kursus samenstellen-breien verkrijgbaar)

OSTERWIJK

Plaats: KLEIN MORGENHOOD te

De deelnem(st)ers krijgen voor-

af materiaal toegezonden. De

uitgewerkte vragen vormen het

materiaal voor dit weekend.

Kosten ong. f 60,- p.p. (zelfverz.)

Aanmelden: Liefst d.m.v. overmaken

van f 30,- op postrek. 3101100

t.n.v. S.T.I.P.-Vlaardingen.

28 april DAG OVER BEMOEDIGING

60k gericht op de praktijk van

het onderwijs

Plaats: Gebouw voor Christelijke

Sociale Belangen Utrecht

Aanmelden: d.m.v. overmaken van

f 15,- op postrek. 3101100 t.n.v.

S.T.I.P.-Vlaardingen.

Na aanmelding ontvangt u een route-

beschrijving

"HEE SCHUIJPE EN DE RIEMEN"

Waarin praktisch gewerkt zal worden

o.a. d.m.v. rollenspel.

Plaats: DE HOOGKAMER VLAARDINGEN

Kosten: ong. f 60,- p.p. (zelfverz.)

Aanmelden: Liefst d.m.v. overmaken

van f 30,- op postrek. 3101100

t.n.v. S.T.I.P.-Vlaardingen.

nog 3 plaatsen vrij!!!
mar. aantal deeln. 10

min. aantal deeln. 15

min. aantal deeln. 15

26/27 mei WEEKEIND OVER BEMOEDIGING

"HEE SCHUIJPE EN DE RIEMEN"

Waarin praktisch gewerkt zal worden

o.a. d.m.v. rollenspel.

Plaats: DE HOOGKAMER VLAARDINGEN

Kosten: ong. f 60,- p.p. (zelfverz.)

Aanmelden: Liefst d.m.v. overmaken

van f 30,- op postrek. 3101100

t.n.v. S.T.I.P.-Vlaardingen.

ALLE INLICHTINGEN: Sekretariaat S.T.I.P.

Lemsterlandhoeve 12

3137 GM VLAARDINGEN

Telefoon 010-741427

Vaak verloopt het beslissingsproces echter onbewust, terwijl in het tweede voorbeeld het gaat om een in alle opzicht bewuste beslissing.

Het is belangrijk om de cliënt het verschil tussen zulke bewuste en onbewuste keuzen of beslissingen duidelijk te maken, omdat hem dat aanvankelijk ontgaat, dat je voor stemmingen en gevoelens ook kunt kiezen, ofschoon deze in de regel niet aan een bewuste contrôle zijn onderworpen.

Oorspronkelijke titel: Den Menschen verändern heisst seine Ziele verändern
Verschenen in "Psychologie Heute" februari 1977
Uit het Duits vertaald door Frans Wertwijn

Het tweede deel van dit artikel wordt geplaatst in het volgende nummer van dit blad.

De onderwerpen zijn:

- tegenstrijdigheid,
- paradoxale intentie
- negatieve 'dichtbij-doelen'
verontschuldiging voor eigen gebrek,
aandacht trekken,
superioriteit verkrijgen,
vergelding.
- groepstherapie
- leerproces,
- rollenspel.

POSITIEF DENKEN

Een Arabisch spreekwoord luidt:

"Men moet zich niet ergeren dat de rozenstruik doornen draagt, maar blij zijn dat de doornenstruik rozen draagt"

Voor mij is dit een mooi voorbeeld van positief denken, evenals het verhaal van het wijnglas: De optimist zegt dat het nog halfvol is, voor de pessimist is het al halfleeg.

Vaak krijg ik de indruk dat er veel meer pessimisten dan optimisten zijn. Of maken wij misschien te veel mee wat ons pessimistisch stemt?

Stop! - dat is een negatieve gedachte!

Dit negatieve denken hebben we als kinderen geleerd en vast in onze leefwijze verankerd. De ontmoedigende opvoedingsmethoden hadden alleen aandacht voor de fouten van het kind (of wat voor de ouders daarvoor doorging).

Op fouten, op gebreken, op gaten en lege plekken kan men echter niets opbouwen - zij leiden alleen tot slechte gevoelens. Daarom ontwricht het voortdurend wijzen op fouten ook elke relatie.

Maar, alles kan ook positief gezien worden: als kracht, als een vermogen.

Bijvoorbeeld:

- voortdurend liegen als het vermogen slechte ervaringen met de waarheid te vermijden,
- onhandigheid, hulpeloosheid als het vermogen anderen voor je karretje te spannen,
- nooit op tijd zijn - het vermogen de aandacht te trekken en je wil door te zetten,

De mens veranderen betekent:

Zijn doelen veranderen

Brigitte Titze

De individuele psychologie van Alfred Adler is de theoretische grondslag van de "teleo-analyse", een door Dr. Rudolf Dreikurs ontwikkelde nieuwe techniek binnen de psycho-therapie. Met behulp van deze techniek kunnen niet de oorzaken maar de doelen van verkeerdd gedrag worden veranderd.

Het opheffen van een op-zichzelf-gerichte houding ten gunste van een wijf-gerichte instelling - en daarbij de versterking van het gemeenschapsgevoel, is het doel van de therapie.

De teleo-analyse behoort ongetwijfeld tot de nieuwe technieken op de psychotherapeutische markt, ofschoon zij direct berust op de traditie van de oudste psychologische scholen, t.w. de individuele psychologie van Alfred Adler (1870-1937)

In deze nieuwe techniek rijkt de sinds tien-tallen jaren doodgezwegen leer van Adler die erkenning te krijgen, die haar in onze humanistisch- en sociaalwetenschappelijk gebreken-terende tijd toekomt.

Rudolf Dreikurs (1897-1972), één van de belangrijkste leerlingen van Adler, heeft de door hem verder ontwikkelde individueel-psychologische therapie de naam 'teleo-analyse' gegeven, waarbij het hoofddoel van de therapeutische bemoeiingen op het INZICHT en de VERANDERING van het DOEL van de cliënt ligt. (grieks: telos = doel)

De methoden van deze therapie komen zowel

Met overwegingen, of aanleg of milieu of beide de ontwikkelingsmogelijkheden van een mens bepalen, wordt met de creatieve, schepende vermogen of kracht van de mens geen rekening gehouden. Ieder kind bepaalt in de ontwikkelingspsychologie en ethologie als 'sensibel' aangeduide fase van zijn kindheid, welke van zijn ervaringen voor zijn verdere leven van belang zullen zijn en welke niet.

Ervaringen

Historisch en cultureel wordt ieder mens bepaald door een groot kader, dat een groot aantal ervaringen, die de enkeling kan opdoen, onperkt; mensen in de middel-eeuwen of mensen in 'Indië' hadden of hebben onver-mijdelijk een andere ervaringshorizon als de Westeuro-peanen in de twintigste eeuw. Een verder inperking van de potentiële ervaringen is het gevolg van genetische bepaaldheid van een mens en het milieu waarin het opgroeit; een vanaf de geboorte in zijn ontwikkelingsgestoord kind heeft andere ervarings-mogelijkheden als een gezond kind. Een kind uit de lagere sociaal-economische kringen met veel broers en zusters heeft andere ervaringen als het enig kind uit de hogere middenklasse, enz.

Zo zijn de ervaringsmogelijkheden van ieder mens bij voorbaat begrenst dooe biologische, historische, culturele, sociale en economische omstandigheden. Maar binnen zijn kader kan de mens een enorm aantal ervaringen opdoen.

'Bestissingsvrijheid' bestaat daarin dat ieder mens, vooral in de gevoelige periode van zijn kinder-tijd, besluten kan, door welke ervaringen hij zich wil laten beïnvloeden. Hij maakt uit (onbewust), welke ervaringen de vormende zullen zijn, welke relevante ze voor zijn latere beleven en handelen hebben.

Hij neemt dus actief stelling t.a.v. zijn vroeg-kinder-tijke situatie. Is echter op deze wijze zijn levensstijl

Op te delen. (In persoonlijkheidsfactoren, persoonlijkheidsindelingen etc. bijv.)
Het menselijk organisme betekent voor Adler een doelgerichte eenheid, waarvan de wetmatigheden slechts vanuit de doelgerichtheid van het geheel begrepen kunnen worden.

Doelgerichtheid

De Individualpsychologie beschouwt het menselijk handelen in zijn totaliteit als op een doel gericht. Zij onderscheidt zich daarmee van het causale, oorzaken-zoekende, denken van de psycho-analyse. De psycho-analyse veroorlooft zich zoiets als 'archeologisch' werk. Zij gaat terug tot het begin van de psychische ontwikkeling en probeert de oorspronkelijke opbouw van het psychische 'apparaat' na te gaan. Daarentegen gaat de Individualpsychologie uit van de doelgerichtheid van de persoonlijkheid.

Zij richt haar belangstelling op het STREVEN, de

INTENTIE van de mens.

Dienstegevolge ligt het hoofdaccent van de therapeutische bemoeiingen op het inzicht in en de verandering van de doelen van de cliënt en juist daarom heeft Rudolf Dreikurs ook de door hem verder ontwikkelde individualpsychologische therapie de naam 'telio-analyse' gegeven.

Doch keren wij terug tot het kernbegrip van de

Adleriaanse psychologie die aan de telio-analyse

ten grondslag ligt:

"Mens zijn betekent: zich minderwaardig voelen"
zegt Adler en brengt daarmee een basiskoncept van zijn leer tot uitdrukking.

De mens komt op de wereld, als 'fysiologisch voor-tijdige geboorte' en ervaart zich zelf in de kring van het gezin (en andere sociale verbanden) als ZWAK, HULPELOOS een aangewezen op de hulp van anderen.

zelfs voorbijstreven.
Op grond van deze concurrentie kan ieder voor zich een gebied zoeken, waarop hij 'suksevol' kan zijn of de ander kan overtreffen. Is de eerste een goede leerling in exacte vakken, dan kan de tweede bijzondere prestaties leveren op creatief terrein. Kan de eerste door een rustig, bezonnen gedrag binnen het gezin overtuigen, dan kan de tweede door luidruchtig haantje-de-voorst gedrag opvallen.

Het is dus belangrijk om van cliënten de gehele gezinsconstellatie door te lichten, omdat deze wzenlijke informatie over zijn plaats in de eerste sociale omgeving oplevert.
Veel kan men al uit het feit concluderen, dat de cliënt een enigszins kind of enige jongen onder alleen maar zusjes of enigszins meisje onder louter broertjes was.

De telio-analyse gebruikt ter vaststelling van de gezinsconstellatie een vragenlijst die de therapeut heel vlug overzicht en een beeld geeft van de positie die zijn cliënt binnen zijn gezin inneemt en onderhoudt. Ook de opvoedingswijze van de ouders, (voortrekken, speciaal verwennen, onzelfstandig houden, bestraffen enz.) is van belang evenals alle invloeden die voor de ontwikkeling van de levensstijl van belang kunnen zijn.

Het overzicht over de gezinsamenstelling is een

stapel tot de levensstijl van de cliënt.

Vroegge-jeugdherinneringen

In de telio-analyse wordt de cliënt verzocht zijn vijf tot tien vroegste kinderherinneringen te vertellen. (Nog beter: te laten opschrijven-red.)
Deze geven de belangrijkste aanwijzingen tot het kennen van zijn levensinstelling;
Uit een groot aantal herinneringen kiest hij namelijk tendentieuze die belevenissen uit, die zijn ideeën

INZICHT te geven in het doel van zijn afwijkend gedrag en hem dan methoden aan de hand doen die hem in staat stellen om zich meer aangepast te gedragen.

Levensstijl

De eerste stap in de teleo-analyse bestaat uit het blootleggen van de levensstijl van de cliënt. Onder het begrip levensstijl wordt verstaan: het totaal van meningen en ideeën die ieder mens zich in de eerste zes levensjaren over zijn medemensen, het leven en 'de wereld' vormt.

De levensstijl blijft onbewust, voorzover hij niet geanalyseerd wordt. Hij verandert zich in hoofdlijnen nauwelijks meer, maar verbeelt het levensplan, dat de mens voor zijn verdere leven heeft uitgestippeld.

Ieder mens heeft zijn heel persoonlijke levensstijl, die zijn voelen, denken en handelen beïnvloedt. Is de levensstijl eenmaal verankerd dan 'doet' de mens zijn ervaringen op in de richting van zijn verwachtingen.

Adler noemt dit mechanisme 'tendentieuze apperceptie'. De uitdrukking 'apperceptie' betekent de gebeurtenis, waarbij een waarneming (perceptie) in het centrum van de aandacht komt. Op een selectieve manier wordt nog slechts datgene waargenomen, dat de eigen meningen (je kunt ook zeggen 'vooroordelen') bevestigt.

Vaak heeft een kind zich al in zijn vierde levensjaar voor een deel juiste en voor een deel ook onjuiste voorstellingen ('privé-logika') over het leven gemaakt. De voorstellingen- of ideeën - zijn slechts verklaarbaar vanuit de vroegere werkelijke levenssituatie en levenswijze van het kind. Op grond van zijn 'tendentieuze apperceptie' kan het ze echter tegen iedere verdere controle op zakelijk-

dat dit doel hem onbewust blijft - an bepaalt het al zijn besluiten en concepties en komt met andere, bewuste doelen die het individu zich stelt, in konflikt.

De ontwikkelingspsycholoog Fritz Künkel gebruikt in dit verband het buitengewoon belangrijke begrip van de "Unfinalisierung". Met dit begrip kan precies worden beschreven hoe uit een zakelijke, aan de zaak georiënteerde wij-gerichte doelstelling en handelingswijze een onzakelijke, niet meer aan de zaak, maar aan persoonlijke ik-vergroting georiënteerde doelstelling kan ontstaan.

Een voorbeeld:

De heer A. is een wetenschapper en het behoort tot zijn beroep om af en toe lezingen over zijn onderzoekswerk te houden. Als hij voor zijn toehoorders staat, probeert hij het zakelijke en tegelijk "wij-gerichte" doel, zijn kennis op een zo duidelijk en effectief mogelijke manier over te dragen, te bereiken.

De heer B. is eveneens wetenschapsman en ook hij houdt lezingen die als doel hebben het publiek te informeren. Wanneer je hem naar het nut van zijn lezingen vraagt, zal B. ook juist deze doelstelling bevestigen. Maar B. streeft met deze lezingen echter nog andere, onbewuste doelstellingen na: een lezing houden vooe een groot gehoor is voor hem een mogelijkheid om zichzelf te presenteren en door zijn kennis en spreekvaardigheid uit te blinken. Bij zijn lezing gaat het erom, zijn superioriteit te demonstreren, de aandacht van het publiek op de eigen persoon te vestigen.

De kennis-overdracht, dat het zakelijke doel van iedere lezing is, wordt voor B.

onbelangrijk of komt op de tweede plaats. Primair gaat het hem om de 'ik-vergroting' en versterking van zijn gevoel van eigenwaarde. Zijn doelen zijn 'ik-gericht' en 'onzakelijk'; er heeft een "UMfinalisierung" (omkering van het doel) plaatsgevonden.

Het zal de lezer duidelijk zijn, dat de heer B. bij zijn lezing sterker emotioneel betrokken zal zijn dan de heer A. Het gaat hier niet slechts om wetenschappelijke lezingen, maar om persoonlijke eerezucht. Het streven naar persoonlijke superioriteit is tegelijkertijd verlokkelijk en gevaarlijk. Als B. in zijn lezing faalt, zal hij in zijn eigen ogen gezichtsverlies lijden. Hij voelt zich geblameerd, zijn gevoel van eigenwaarde daalt en zijn minderwaardigheidsgevoel, dat door een geslaagde lezing zou zijn verdwenen, komt nu des te sterker naar boven.

Voor B. kan de lezing tot een persoonlijke triomf of tot een grote nederlaag leiden. Derhalve is B. bij de hele zaak emotioneel méér betrokken dan A.; hem ontbreekt een zakelijke instelling.

Misschien zal B. vóór zijn referaat gebukt gaan onder angstgevoelens. Hij kan zich bijvoorbeeld voorstellen hoe hij de draad kwijtraakt en zelfs begint te stotteren. In de nacht voor de lezing zal hij niet kunnen slapen. Angst, onrust en nervositeit zullen zich nu regelmatig voordoen als B. een lezing moet houden. Op een dag zal hij misschien helemaal niet meer in staat zijn een lezing over zijn werk te houden; hij verschuift de afspraken, wordt ziek en zal zich misschien onder behandeling stellen.

In het kader van een teleo-analyse zou dan worden aangetoond, dat angst, onrust enz. een uitgesproken doelgericht en intelligent 'arrangement' betekenen ten dienste van het vermijden van situaties waarin het gevaar van het vermindern van het gevoel van eigenwaarde groot is.

Tenslotte dient zo'n 'arrangement' het gevoel van zekerheid.

Praktijk van de teleo-analyse

Bij iedere individualpsychologische therapie - en daarmee ook de teleo-analyse - ligt de verantwoording voor de genezing, voor het behandelingsresultaat, alleen bij de cliënt.

"De therapeut moet zichzelf op nul instellen" zegt Adler. Het zij slechts vermeld, dat de therapeut daarmee vanaf het begin weerstand en 'negatieve overdracht' van de cliënt kan controleren, want hij stelt meteen aan het begin van de therapie de vraag, wanneer de cliënt denkt zijn problemen zelf te kunnen oplossen, dus 'gezond' te zijn.

Het feit, of de cliënt zich nu op een definitieve termijn kan vastleggen of niet, geeft de mogelijkheid om gevolgtrekkingen te maken ten aanzien van zijn weerstand om zich te veranderen.....

In principe wordt ervan uitgegaan, dat een teleo-analyse 15 tot 20 uur kan duren. Als de cliënt van mening is, dat hij in dit tijdsbestek niet 'gezond' kan worden, dan wordt het aan hem overgelaten een andere therapiemogelijkheid te zoeken, zich bijv. te wenden tot de klassieke individualpsychologische analyse, of eerst dan weer terug te komen, wanneer hij meent, dat hij binnen de aangegeven tijd het therapie-doel kan bereiken.

Dit moge hard klinken, maar het is bewezen, dat cliënten die besluiten kunnen er na ongeveer 15 uur op eigen houtje uit te komen, inderdaad ook genoeg hebben aan dit aantal therapeutische zittingen, omdat ze voor een verbetering van hun situatie gemotiveerd zijn.

De teleo-analyse kan volstrekt worden beschouwd als een psycho-agogische behandeling, want deze behandeling probeert de cliënt in de kortst mogelijke tijd

Het subjectief ervaren van "kleinzijn" wordt de motor tot zijn handelen. Deze motor zet het kind aan tot verdere ontwikkeling in de richting tot volkomenheid.

Sociale interesse

Wanneer het kind zich in zijn doelstelling richt op nuttig gedrag dan zal het met zijn handelen een voortdurende bijdrage leveren tot het welzijn van de gemeenschap. Het ontwikkelt 'sociale interesse' of 'gemeenschapsgevoel' en neemt daarmee de spelregels over, die aan iedere sociale organisatie ten grondslag liggen.

Het oriënteert zich in zijn handelen op de eisen van de gemeenschap, van de situatie, en krijgt op deze manier een 'wij-gevoel' in plaats van een 'ik-gerichte' instelling.

Streven naar macht

Deze op-zichzelf-gerichte instelling ontstaat, wanneer het kind zich richt op de onnuttige kant van het leven. Gedreven door de motor van minderwaardigheidsgevoelens probeert het kind deze onaangename gevoels-situatie te compenseren - of beter - te overcompenseren, in die zin, dat hij het doel van persoonlijk superioriteitsgevoel nastreeft.

Adler spreekt in dit verband ook van 'machtstreven'. Dit begrip heeft op zich weer tot menig misverstand geleid....

De "Wille zur Macht" (Friedrich Nietzsche) is volgens Adler geenszins een streven dat positief gewaardeerd kan worden. Het machtsverlangen overschaduwet en doordringt als een urgent fictief doel het leven van de neurotische mens en in veel grotere mate ook dat van de psychotische mens. Het gaat hier in principe om een streven naar absolute veiligstelling van het "IK".

Is dit doel van de persoonlijke superioriteit voor de mens eenmaal voorgewend - waarbij we ervan uitgaan,

logische juistheid afschermen.

In de levensstijl zijn ook de afgelegen doelen begrepen die de mens nastreeft. Deze zijn onbewust en voor een groot deel van de prive-logika afgeleid. Hoe meer deze prive-logika afwijkt van het gezonde verstand, des te meer zal deze mens zich onaangepast aan de werkelijkheid gedragen.

Zo bezit de psychotische mens een extreme prive-logika, waarmee hij zich het verst verwijderd heeft van de voor andere mensen geldende regels.

Inzicht in de levensstijl is vereist wanneer men de individuele mens en zijn gedrag wil begrijpen.

Gezinsconstellatie

Ieder mens vormt zijn persoonlijke levensstijl in relatie met zijn eerste sociale omgeving; het gezin. De overige gezinsleden, moeder, vader, broers en zusters zijn de eerste sociale partners. De plaats van elk gezinslid is uniek. Het maakt een groot verschil, of een kind als oudste opgroeit, of het - de jongste is of als enigst kind in het gezin leeft. Ieder kind verwerft zijn subjectieve indruk van de plaats in het gezin en probeert zijn eigen plaats in het gezin te veroveren.

Persoonlijkheid, gedrag en belangstellingssfeer verschillen het meest tussen het eerste en het tweede kind van het gezin. Deze verschillen kunnen worden verklaard door de naijver die onder kinderen bestaat. Je kunt er van uitgaan, dat ieder kind het meest in concurrentie is met het broertje of zusje van wie het naar zijn mening het sterkste afwijkt.

De oudste voelt zich door het tweede kind 'onttroond' en ziet in hem een rivaal. Het tweede kind heeft in de oudste altijd een concurrent vóór zich, die een voorsprong heeft en hem in veel opzichten de baas is.

De doelstellingen van het tweede kind vinden hun hoogtepunt daarin, dat hij de oudste wil inhalen of

in praktisch als in theoretisch opzicht overeen met de onderzoekingen van deze tijd en met de stand van zaken binnen de sociale wetenschappen.

Adlers individualpsychologie

Ook wanneer de teleo-analyse een verdere ontwikkeling van de individualpsychologische psychotherapie betekent, liggen daaraan toch de onderzoekingen van Adler over de menselijke persoonlijkheid ten grondslag.

Het is daarom niet oninteressant, de tegenwoordige stand van zaken met betrekking tot deze theorie en therapie een nader te beschouwen.

Ze heeft zich sinds Adler in belangrijke mate verder ontwikkeld en wezenlijk geleid tot aanrakingspunten met sociaalpsychologische en communicatief-theoretische beginpunten. Desondanks moeten enige kernbegrippen van de psychologie van Adler worden toegelicht, om de ontwikkeling van de teleoanalyse begrijpelijk te maken.

Adler was niet - zoals vaak per vergissing wordt verondersteld - een leerling van Sigmund Freud, doch in het gunstigste geval een medewerker, die zich echter al gauw (1911) van Freuds opvattingen distantiëerde en zich steeds meer konsekwent richtte op een geheel subjectivistische en sociale psychologie. Deze stond in scherpe tegenstelling tot Freuds biologische, mechanische en individualistische denktant!

De mens als eenheid

Adler leidde het begrip 'individualpsychologie' af van 'in-dividuum', van het 'on-deelbare', om daarmee het 'heelheidsaspect' van de persoonlijkheid te beklemtonen - in tegenstelling tot de atomistische en reduktionistische modellen, die de menselijke persoonlijkheid in verdere basis-eenheden proberen

(meningen) over zichzelf, de anderen en de wereld het meest exact uitdrukken!

De herinneringen uit de vroege kindertijd zijn overigens ook een uitstekende criteria voor het behandelingssucces. Wanneer de levensstijl en de doelen van de cliënt na de behandeling zijn veranderd, herinnert de cliënt zich ook andere belevenissen uit de kindertijd (of herinnert de zelfde situatie anders), zodanig dat die de nieuwe levensinstelling weerspiegelen. (Vandaar dat het beter is de herinneringen op schrift te stellen, dat maakt controle achteraf gemakkelijker.-red.)

De analyse van de herinneringen uit de vroege kindertijd is een projectieve techniek en lijkt daarmee op andere projectieve technieken zoals bijvoorbeeld de 'Rorschach inktvlekkentest' of de 'thematische apperceptietest (T.A.T.)'. De cliënt 'ziet' een bepaalde voorstelling in het per geval ontstane beeld en maakt daarmee zijn persoonlijke instelling en motieven voor de therapeut toegankelijk.

Beslissingsvrijheid

Een niet alleen meer psychologisch probleem is de vraag naar de beslissings-of wilsvrijheid van de mens. Iedere psychologische school neemt stelling op dit punt, want hier wordt het mensbeeld van dat moment in beschouwing genomen, dat tenminste impliciet in elke persoonlijkheidstheorie is vervat. De beantwoording van deze vraag heeft verstrekkende gevolgen met betrekking tot de therapeutische doelstelling en praktijk.

Is de ontwikkeling van een mens genetisch bepaald of is de mens een produkt van zijn opvoeding?

Kan een mens vrij beslissen of resulteert zijn gedrag uitsluitend uit zijn aanleg, de beïnvloeding door zijn milieu of een wisselwerking van deze factoren?

- frigiditeit - het vermogen "nee" te zeggen met je lichaam,
- drankzucht - het vermogen onverdraaglijke zaken te ontvluchten,
- besluitenloosheid - het vermogen alle mogelijkheden open te houden.

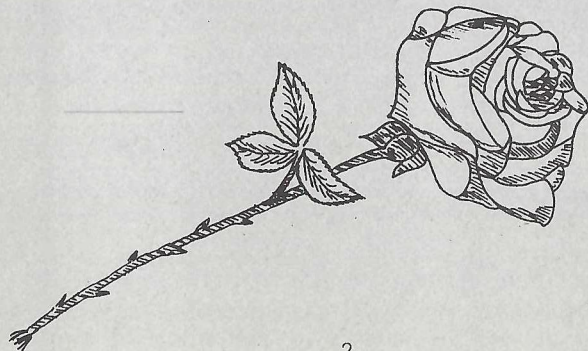
Als wij op deze manier fouten in een ander daglicht stellen, komt er iets in beweging.

Het doel van ons handelen komt in zicht!
Wij leren dan beter met onszelf of met anderen om te gaan. En door die positieve zienswijze ontstaan er in plaats van de gebreken en leemtes - nieuwe, kleine krachtpunten, waarop we iets kunnen bouwen. Bemoedigende gevoelens kunnen daarop groeien, het bewustzijn van menselijke waarde en de gedachte: *"Ik ben goed genoeg zoals ik ben"*.

Ieder van ons is creatief - alleen al de waarde vrije erkenning van je creativiteit is een belangrijke stap op weg naar de positieve kant van het leven.

Evamarie Bode (Uit het Duits vertaald door
Ceciel van Bergeijk)

(Dit artikel verscheen als "Impulschen", een 'monatsrundbrief' van de AGAIP- Arbeitsgemeinschaft für angewandte Individualpsychologie im Alltag.)

eenmaal gevormd, dan richt de mens zich in zijn besluitvorming naar deze vastgelegde meningen en doelstellingen.

Een voorbeeld:

Bij een poging op een stoel te klimmen valt een kind op de grond.

Hetzelfde kind lukt het later voor het eerst om zelf de deur te openen. Twee ervaringen die het kind opdoet!

De vraag is nu welke ervaring een vormend karakter heeft.

Als het kind zich later eens aan een levensstijl-analyse onderwerpt en zich daarbij de eerste belevenis herinnert kan daarbij worden vastgesteld dat de beleving van de falende handeling van beslissende invloed is geweest op de gevoelens van de latere volwassene; dat de hem omringende wereld gevaarlijk is en dat hij niet in staat is om hindernissen op zijn levenspad te overwinnen.

Wanneer het kind zich als volwassene de tweede gebeurtenis herinnert, dan is het succes van de gebeurtenis bepalend voor zijn instelling tot zichzelf en tot het leven.

Vanzelfsprekend gaat het hier om sterk vereenvoudigde voorbeelden. In werkelijkheid is het meer complex.

Van belangrijke betekenis, in het bijzonder voor de therapie, is de vaststelling dat de mens in principe vrij kan beslissen. Het is noodzakelijk de cliënt duidelijk te maken, dat hij zich op elk moment van zijn leven, bewust of onbewust, kan kiezen voor handelen, gevoelens en motieven. Zo kun je de beslissing nemen om je aan je vrouw of kind te ergeren, zo goed als je ervoor kunt kiezen om je vakantie in Italië door te brengen.

1984 **groei**
**MENSEN--kennis-
 opvoeding** **persoonlijke**

Verschijnt 10x p.jaar

**MENSENKENNIS
 OPVOEDING
 PERSOONLIJKE GROEI**

is bestemd voor
 iedereen die belang-
 stelling heeft voor
 de leer en de
 toepassing van de
 INDIVIDUALPSYCHOLOGIE
 van ALFRED ADLER e.a.
 Het blad wordt toege-
 zonden aan de leden
 van de NEDERLANDSE
 WERKGEMEENSCHAP voor
 INDIVIDUALPSYCHOLOGIE
 en aan hen die d.m.v.
 een jaarlijkse bij-
 drage van min. f 25,-
 het werk van de
 STICHTING voor
 TOEPASSING van de
 INDIVIDUALPSYCHOLOGIE
 mogelijk maken.
 (Postgiro 3101100 tnv
 STIP-VLAARDINGEN, ovm
 bijdrage 1984)

Losse nummers f 4,-
 incl. porto

5258 EM BERLICUM	----	Els van de Berselaar Beemden 3	Tel. 04103-1933
5502 TM VELDHOVEN	----	Jos en Corry Ras Irenestraat 4	Tel. 040-531350
3853 WE ERMELO	-----	Riet Pieters Tuinfluitterstraat 121	Tel. 03417-54599
2105 SL HEEMSTEDE	----	Solveig van Andel Huizingalaan 50	Tel. 023-287605
3134 EH VLAARDINGEN	--	Theo en Margit Arling Koningstraat 51	Tel. 010-351372
3582 TC UTRECHT	-----	Marian Leben Sternstraat 16	Tel. 030-514102
6391 AH NIEUWENHAGEN	-	Barend Agterhorst Exdel 17	Tel. 045-315368
1356 BB ALMERE	-----	Tineke Agterhorst Kolkvriend 33	Tel. 03240-13530
2284 VP RIJSWIJK	----	Gerda Fierst Pr. Irenaplantsoen 19	Tel. 070-940230
9089 BG WYTGAARD	----	Froukje Dijkstra 'T.J. Roordaschool' Tjissema 6	Tel. 05105-1792
6931 EC WESTERVOORT	--	Adrie van der Horst Vredenburgstr. 47	Tel. 08303-2964

Algemeen sekretariaat:
 3137 GM VLAARDINGEN -- Wil Haak
 Lemsterlandhoeve 12
 Tel. 010-741427

STIP REGIOADRESSEN

voor inschrijvingen over STIP-activiteiten

BOEKEN & BROCHURES

- KINDEREN DAGEN ONS UIT ----- Rudolf Dreikurs -- f 29,50
- OUDERS EN KINDEREN,
VRIENDEN OF VIJANDEN? Rudolf Dreikurs en Erik Blumenthal- f 30,50
- HET HEERSENDE TYPE ----- Gerben Hellinga -- f 31,65
- WEGE ZUR INNEREN FREIHEIT, PRAXIS UND THEORIE
DER SELBSTERZIEHUNG ----- Erik Blumenthal -- f 22,45
- VERSTEHEN UND VERSTANDEN WERDEN, DIE NEUE ART
DES ZUSAMMENLEBENS ----- Erik Blumenthal -- f 25,90
- SOZIALE GLEICHWERTIGKEIT, DIE FORDERUNG
UNSERER ZEIT ----- Rudolf Dreikurs -- f 25,90
- GRUNDBEGRIFFE DER INDIVIDUALPSYCHOLOGIE Rudolf Dreikurs -- f 23,-
- WAS BESTIMMT MEIN LEBEN? Albrecht Schottky & Theo Schoonaker- f 23,-
- PSYCHOLOGIE IM KLASSENZIMMER ----- Rudolf Dreikurs -- f 19,-
- ERMUTIGUNG ALS LERNHILFE Don Dinkmeijer & Rudolf Dreikurs -- f 16,10
- FAMILIENRAT Rudolf Dreikurs, Shirley Gould, Raymond Corsini ---- f 22,45
- ✶ BROCHURES:
- Vroege jeugtherinneringen als een projectietechniek H. Mosak ---- f 6,90
- De angst van het kind Elza Andriessens ----- f 4,10
- Grondregels voor een praktische opvoeding Ken Marlin ----- f 1,25
- Laat ze vechten Mark R. Arnold ----- f 1,25
- Een eerste kennismaking met individualpsychologie Hans Maussen -- f 2,50
- Benoediging als leerhulp - samenl. - attractief Diek Schermer ----- f 2,50
- Huiswerk voor ouders - samenl. - aanvullend leesmateriaal voor -- f 2,50
deeln. aan oudergespreksgroepen

* BESTELADRES: Marian Leben,
 Sternstraat 16
 3582 TC UTRECHT
 Telefoon 030-514102

REDAKTIE

Redaktie: namens de NWIP mw. A.Huisman en mw. L.C.M. Richard-Stuurman en namens de STIP Adrie v.d. Horst en Hans Maussen.

Redaktieadressen:

S.T.I.P.: Vredenburgstraat 47, 6931 EC WESTERVOORT
 Adrie van der Horst tel 08303-2964

N.W.I.P. Liendenhof 218, 1108 HN AMSTERDAM
 Mw. A. Huisman

Lay-out, samenstelling, administratie en productie: Adrie v.d. Horst

ADRESWIJZIGINGEN A.U.B. zenden aan S.T.I.P., Postbus 16
 6930 AA WESTERVOORT

Dit blad is een uitgave van de Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie (NWIP) en de Stichting voor Toepassing van de Individualpsychologie (STIP). De NWIP en de STIP zijn twee aparte onafhankelijke organisaties die beiden de Individualpsychologie in Nederland vertegenwoordigen. Ook in verscheidene andere landen bestaan soortgelijke organisaties die worden overkoepeld door de International Association of Individual Psychology

ADRESSEN

Sekretariaat S.T.I.P. Lemsterlandhoeve 12, 3137 GM VLAARDINGEN
 Wil Haak, telefoon 010-741427

Sekretariaat N.W.I.P. Raphaëlstraat 18', 1077 PT AMSTERDAM
 Mw. F.J.M. Strobosch-van Duljine, telefoon 020-794363

Boekenverkoop STIP, Sternstraat 16, 3582 TC UTRECHT
 Marian Leben, telefoon 030-514102

NWIP

Nederlandse Werkgemeenschap voor Individualpsychologie N.W.I.P.

Doelstelling:

- Bestudering en ontwikkeling van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bestudering van grensgebieden en verwante stromingen.
- Bevordering van de toepassing van de I.P. in al die situaties waarbij menselijke relaties een rol spelen, zoals in opvoeding, zelfontplooiing partnerschap, psychotherapie, hulpverlening, leiderschap en allerlei vormen van samenwerking.

STIP

Stichting voor toepassing van de Individualpsychologie S.T.I.P.

Doelstelling:

- Bekendmaking en verspreiding van de principes van de Individualpsychologie van Alfred Adler.
- Bevordering van de toepassing van deze principes in opvoeding, zelfopvoeding, onderwijs en bedrijfsleven.
- Hulp bieden bij de praktische toepassing van de Individualpsychologie.